MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

MAGISTRAT DR.
EDWINA GRIMA

Seduta ta' l-10 ta' Jannar, 2013

Numru. 461/2011

Il-Pulizija
(Spettur Yvonne Farrugia)

Vs

Patrick Busuttil ta’ 53 sena bin Anthony u Mary nee’ Sacco, imwieled Pieta’ fl-24 ta’ Jannar 1959 u li joqghod f’Orchids, Triq il-Munxar. Marsascala, detentur tal-karta ta’l-identita’ bin-numru 99559(M)

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjoni migjuba kontra l-imputat, Patrick Busuttil, akkuzat talli bejn Awwissu 2004 u Dicembru 2010, f’dawn il-Gzejjer, b’diversi atti maghmulin fi zminijiet differenti u li jiksru l-istess disposizzjoni tal-ligi u li gew maghmulin b’risoluzzjoni wahda:

1. B'mezzi kontra l-ligi jew billi ghamel uzu minn ismijiet foloz, jew ta' kwalifiki foloz, jew billi inqeda b'qerq iehor, ingann jew billi wera haga b'ohra sabiex igieghel jitwemmen l-esistenza ta' intraprizi foloz, jew ta' hila jew setgha fuq haddiehor jew ta' krediti immaginarji, jew sabiex iqanqal tama jew biza dwar xi grajja kimerika, ghamel qligh b'qerq ta' aktar minn elfejn tlett mija u disgha u ghoxrin ewrou 37 centezmu (€2329.37) ghad-detriment tal-Gvern ta' Malta.
2. U aktar talli fl-istess dati, lokalitajiet u cirkostanzi approprja ruhu billi dawwar bi profitt ghalih jew ghal persuna ohra mis-somma ta' aktar minn elfejn tlett mija u disgha u ghoxrin Euro u sebgha u tletin centezmu (€2329.37) liema somma giet fdata jew ikkunsinnata lilu taht titolu illi jgib mieghu l-obbligu tar-radd tal-haga jew li jsir uzu minnha specifikat u dan ghad-detriment tal-Gvern ta' Malta.

Rat id-dokumenti u l-atti kollha ta' dan il-procediment

Rat l-artikoli tal-ligi indikati fin-nota ta' rinviju ghal gudizzju ta'l-Avukat Generali tas-7 ta' Dicembru 2011.

Semghet lill-imputat jiddikjara illi ma kellux oggezzjoni sabiex dana il-kaz jigi trattat u deciz bil-procedura sommarja minn dina l-Qorti.

Semghet il-provi.

Semghet trattazzjoni.

Ikkunsidrat,

Illi minn ezami akkurat ta'l-atti ma jidhirx illi hemm wisq kontestazzjoni bejn il-partijiet dwar il-fattispecje ta' dana il-kaz. Jidher illi l-imputat kellu relazzjoni ghal zmien twil ma' certu Violet Cauchi u li minn dina r-relazzjoni huma kellhom tifla, Kyra. Gara sfortunatament illi din Cauchi marrdet b'marda terminali u damet afflitta minn din il-marda ghal snin twal. F'dana il-perijodu taz-zmien, l-

imputat ighid illi kellu jiehu hsieb is-siehba tieghu u lit-tifla taghhom. F’dana il-perijodu taz-zmien Violet Cauchi kienet tircevi pensjoni tar-romol mid-Dipartiment ghas-Sigurta Socjali. Id-Dipartiment kienu tallbu lil Cauchi sabiex tindikalhom kont bankarju fejn il-pensjoni setghet tigi iddepozitata direttament minflok tintbaghat lilha permezz ta’ cekk. Hawnhekk jidher illi Violet Cauchi kienet tat struzzjonijiet lid-Dipartiment sabiex dina l-pensjoni tigi depozitata f’kont bankarju tat-tip Savings mal-Bank of Valletta plc bin-numru 14103483015, liema kont kien intestat f’isimha u f’isem l-imputat, A/C Kyra. L-imputat ighid illi huma kienu fethu dana il-kont bankarju f’isem it-tifla biex jiddepozitaw xi imghaxijiet li kienu jircevu minn xi investiment li kien sar ghat-tifla u meta gew mitluba mid-Dipartiment jindikaw kont bankarju, huma kienu indikaw dana il-kont. Kien sar arrangement illi hekk kif il-pensjoni tigi iddepozitata, dina terga tigi migbuda sabiex Cauchi tkun tista’ taghmel uzu minn dawn il-flus. Fil-fatt mill-istatements li gew esebieti in atti ta’ dana il-kont bankarju jidher illi kien isir dana id-deposit mid-Dipartiment, imbaghad withdrawal mill-account holder.[1]

Gara izda illi fit-23 ta’ Lulju tas-sena 2004, Violet Cauchi mietet konsegwenza tal-marda terminali li kienet qed tbati minnha.[2] Minn ezami ta’ dana il-kont bankarju jidher illi wara dina id-data il-pensjoni baqghet tigi iddepozitata f’dana il-kont bankarju u dana baqa’ isir sa Novembru tas-sena 2010, meta imbaghad id-Dipartiment minn investigazzjonijiet illi ghamel irrealizza illi Cauchi kienet mietet. Ghaldaqstant kien sar rapport lill-pulizija sabiex jigi investigat dana il-kaz, fejn allura l-imputat gie interrogat.

Illi kemm fl-istqarrija rilaxxjata minnu lill-pulizija kif ukoll fix-xhieda tieghu quddiem il-Qorti, l-imputat jiddikjara illi huwa qatt ma kellu intenzjoni jiehu xi flus indebitament jew inkella illi jinganna lid-Dipartiment ghas-Sigurta Socjali. Fil-fatt huwa isostni illi kien avza lid-Dipartiment ftit xhur wara l-mewt ta’ Violet Cauchi u anke kien hadilhom kopja tac-certifikat tal-mewt, izda minhabba l-fatt illi kien

[1] Ara statements esebieti afol.32

[2] Ara certifikat tal-mewt Dokument YF3 a fol.29.

ghaddej minn zmien difficli f'hajjtu, huwa ma jafx ma min kien halla dana ic-certifikat. Jiftakar biss illi kien hadu fl-ufficcju tad-Dipartiment li ighid kien jinsab il-Belt Valletta faccata tat-tejatru l-imwaqqa'. Ighid illi wara dan il-pensjoni xortawahda baqghet tigi iddepozitata fil-kont bankarju in kwistjoni u hu ma ha l-ebda passi ohra peress illi kien qed jistenna li d-Dipartiment minn naha tieghu iwaqqaf il-pagamenti. Ighid ukoll illi huwa kien baqa' jircevi ir-remittance slips mid-Dipartiment kull darba li kien isir xi pagament u li ghalkemm ghall-ewwel kien jiftaghhom, izda wara kien jerfaghhom minghajr ma joqghod jiftaghhom biex jara x'fihom. Ighid illi huwa qatt ma ghamel uzu minn dawn il-flejjes, izda kien ihallihom iddepozitati fil-kont jistenna sakemm id-Dipartiment jitlobhomlu sabiex ikun jista' iroddhom lura[3]. Fil-fatt jidher mill-atti illi wara li l-pulizija kienu baghtu ghall-imputat sabiex ikellmuh fuq dawn il-flus, huwa hallas l-ammont kollu lura lid-Dipartiment ghas-Sigurta Socjali u dana qabel ma inbdew dawn il-proceduri.

Illi l-Prosekuzzjoni issostni illi l-imputat fil-fatt ittrasferixxa xi somom minn dawn il-flejjes fil-kont bankarju tieghu personali u dana ghall-inqas f'zewg okkazzjonijiet wara l-mewt ta' Violet Cauchi. Fil-fatt minn ezami tad-Dokument YF4 jirrizulta illi kienu saru is-segwenti trasferimenti minn dana il-kont ghall-kont bankarju bin-numru 14100267014 f'isem l-imputat permezz ta'l-internet banking[4]:- April 13, 2005 – Lm550, Gunju 14, 2005 – Lm250, April 11, 2005 – Lm200, Gunju 08, 2005 – Lm2500 u Awwissu 11, 2005 – Lm1300. Wara dina d-data l-ebda flus ohra ma gew migbuda. L-imputat isostni illi qatt ma kienet l-intenzjoni tieghu li jiehu dawn il-flus u ighid illi seta ghamel zball meta ghamel trasferiment minn dana il-kont minflok minn kont iehor meta kien qed juza l-internet banking billi ikklikja kont wiehed bi zball minflok iehor. Inoltre isostni illi f'dana il-kont bankarju kien hemm flejjes ohra u mhux dawk tal-pensjoni biss billi fih kienu jigu iddepozitati xi imghaxijiet li huwa kien jircevi minn xi shares li kellu fl-Malta Stock Exchange kif ukoll ic-children's allowance ta'

---

[33] Ara stqarrijaDokument YF1 a fol. 24 u xhieda ta'l-imputat a fol.87

[4] Ara xhieda ta' Romwald Attard a fol.76

bintu Kyra li ukoll kienu jidhlu f'dana il-kont. Minn ezami ta' dana il-kont jirrizulta ukoll illi xahar wara l-mewt ta' Violet Cauchi, l-imputat x'aktarx kellu intenzjoni li jaghlaq dana il-kont u dana ghaliex fis-27 ta' Awwissu 2004 huwa ittrasferixxa l-ammont ta' Lm2500 ghal kont tieghu bin-numru 14100267027 biex b'hekk kien fadal bilanc ta' Lm18.76. Izda il-kont ma inghalaqx u ghalhekk il-pensjoni baqghet tigi iddepozitata flimkien mal-imghaxijiet u ic-children's allowance. Jidher illi bil-withdrawals li saru imbaghad f'Gunju u Awwissu tal-2005, ingibdu ukoll kwazi il-fondi kollha f'dana il-kont u fil-11 ta' Awwissu kien fadal bilanc ta' Lm23.28. Wara din id-data izda il-pensjoni baqghet xortawahda tibqa' tigi iddepozitata minghajr ma saru l-ebda trasferimenti ohra u dana sa Novembru tal-2010.

Ikkunsidrat,

Illi l-imputat b'mod ewlieni qed jigi akkuzat bir-reat tal-frodi a tenur ta'l-artikoli 308 u 309 tal-Kodici Kriminali. Illi l-abbli difensur ta'l-imputat tikkontendi illi il-fattispecje ta' dana il-kaz ma jinkwadrawx ruhhom fl-elementi legali li isawwru ir-reat tal-frodi u dana billi ma jezistux l-elementi legali li isawru dana ir-reat fosthom l-messa in xena rikjesta fir-reat tat-truffa.

<u>IL-LIGI</u>

Biex jissussti ir-reat tal-frodi jew truffa gie ritenut kostantement fil-gurisprudenza u fis-sentenzi tal-qrati taghna illi iridu jinkonkorru diversi elementi. Ibda biex irid ikun hemm ness bejn is-suggett attiv u is-suggett passiv tar-reat u cioe' bejn minn qieghed jikkometti ir-reat u il-vittma. Hemm imbaghad l-element materjali ta' dana ir-reat u cioe' l'uzu ta' ingann jew raggieri li iwasslu lil vittma sabiex isofri it-telf patrimonjali. Finalment huwa necessarju li ikun hemm l-element formali tar-reat konsistenti fid-dolo jew fl-intenzjoni tat-truffatur jew frodatur li jinganna u dana sabiex jikseb profitt jew vantagg ghalih innifsu. Jekk xi wiehed jew iktar minn dawn l-elementi huma nieqsa, allura ir-reat tat-truffa ma jistax jisussisti. Illi f'sentenza moghtija mill-Qorti ta'l-Appelli

Kriminali (per Imhallef Carmel. A. Agius) deciza fit-22 ta' Frar 1993, fl-ismijiet Il-Pulizija vs Charles Zarb, il-Qorti ghamlet esposizzjoni ferm preciza studjata u dettaljata ghar-rigward ta'l-elementi ta' dana ir-reat. Il-Qorti bdiet sabiex esprimiet ruhha b'dan il-mod ghar-rigward ta' dana ir-reat:

"Id-delitt tat-truffa huwa l-iprem fost il-kwalitajiet ta' serq inproprji u hu dak li fl-iskola u fil-legislazzjoni Rumana kien maghruf bhala steljolat u li jikkorrispondi ezattament ghat-truffa tal-Codice Sardo, ghal frodi tal-Kodici Toskan, ghal Engano jew Estafa fil-kodici Spanjol, ghal Bulra f'dak Portugiz, u ghal Esroquerie fil-Kodici Francis … Id-disposizzjonijiet tal-Kodici taghna li jikkontemplaw ir-reat ta' truffa kienu gew mehuda minn Sir Adriano Dingli mill-paragrafu 5 ta'l-artikolu 430 tal-Kodici delle Due Sicilie li hu identiku hlief ghal xi kelmiet insinjifikanti ghal Kodici Franciz (artikolu 405) avolja dan, il-Kodici delle Due Sicile, it-truffa kien sejhilha Frodi …..". Skond gurisprudenza kostanti, l-ingredjenti ta'l-element materjali ta' dan id-delitt ta' truffa, huma dawn li gejjin.

Fl-ewwel lok bhala suggett attiv ta' dan id-delitt jista' ikun kulhadd.

Fit-tieni lok il-Legislatur, aktar mill-interess socjali tal-fiducja reciproka fir-rapport patrimonjali individwali, hawn qed jittutela l-interess pubbliku li jimpedixxi l-uzu ta'l-ingann u tar-raggieri li jinducu bniedem jiddisponi minn gid li fil-kors normali tan-negozju ma kienx jaghmel.

Fit-tielet lok hemm l-element materjali tat-truffa u jikkometti d-delitt tat-truffa kull min:

a. b'mezzi kontra l-ligi, jew
b. billi jaghmel uzu minn ismijiet foloz jew
c. ta' kwalifiki foloz jew
d. billi jinqeda b'qerq iehor u
e. ingann jew

f. billi juri haga b’ohra sabiex igieghel titwemmen l-ezistenza ta’ intraprizi foloz,
g. jew ta’ hila
h. setgha fuq haddiehor jew
i. ta’ krediti immaginarji jew
j. sabiex iqanqal tama jew biza dwar xi grajja kimerika, jaghmel qliegh bi hsara ta’ haddiehor.

…. Hu necessarju biex ikun hemm ir-reat ta’ truffa, li l-manuvri jridu jkunu ta’ natura li jimpressjonaw bniedem ta’ prudenza u sagacja ordinarja, li jridu jkunu frawdolenti u li hu necessarju li jkunu impjegati biex jipperswadu bl-assistenza ta’ fatti li qajmu sentimenti kif hemm indikat fil-ligi. ….”

Dwar l-artifizzji intqal mill-Qorti illi ***“hemm bzonn biex ikun reat taht l-artikolu 308 illi l-kliem jkun akkumpanjat minn apparat estern li jsahhah il-kelma stess fil-menti ta’ l-iffrodat. Din it-tezi hija dik accettata fil-gurisprudenza ta’ din il-Qorti anke kolleggjalment komposta fil-kawza “Reg vs Francesco Cachia e Charles Bech (03.01.1896 – Kollez.XV.350) li fiha intqal illi “quell’ articolo non richiede solamente una asserzione mensioniera e falza, ma richiede inoltre che siano state impiegate, inganno, raggiro o simulazione, ed e’ necessario quindi che la falza asseriva sia accompagnata da qualche atto diretto a darla fede.”***

Ghar-reati ta’ truffa komtemplat fl-artikolu 308 tal-Kodici kriminali, il-Qorti iccitata lill-Imhallef Guze Flores fejn qal illi ***“kif jidher mid-dicitura partikolari deskrittiva adoperata, hemm bzonn li tirrizulta materjalita’ specifika li sservi ta’ supstrat ghall-verosimiljanza tal-falsita prospettata bhala vera u b’hekk bhala mezz ta’ qerq. Ma huwiex bizzejjed ghal finijiet ta’ dak l-artikolu affermazzjonijiet, luzingi, promessi, minghajr l-uzu ta’ apparat estern li jirrivesti bi kredibilita’ l-affermazzjonijiet menzjonjieri tal-frodatur. Il-ligi taghti protezzjoni specjali kontra l-ingann li jkun jirrivesti dik il-forma tipika, kwazi tejatrali, li tissupera il-kawtela ordinarja kontra s-semplici u luzingi, u li taghti li dawk***

l-esterjorita ta' verita kif tirrendi l-idea l-espressjoni felici fid-dritt Franciz mise-en-scene."

"….Kwantu jirrigwarda l-element formali, cioe' kwantu jirrigwarda d-dolo ta' dan ir-reat ta' truffa, jinghad illi jrid
jkun hemm qabel xejn l-intenzjoni tal-frodatur li jipprokura b'ingann l-konsenja tal-flus jew oggett li jkun fi profit ingust tieghu. L-ingustizzja tal-profitt tohrog mill-artikolu 308 tal-Kodici Kriminali fejn il-kliem "bi hsara ta' haddiehor" ma jhallux dubbju dwar dan. Jigifieri biex ikun hemm l-element intenzjonali tar-reat ta' truffa, hemm bzonn li s-suggett attiv tar-reat fil-mument tal-konsumazzjoni tieghu ikun konxju ta'l-ingustizzja tal-profitt u b'dan il-mod il-legittima produttivita tal-profitt hija bizzejjed biex teskludi d-dolo."

Illi minn dina l-esposizzjoni maghmula mill-Qorti ta'l-Appell li iccittat diversi sentenzi ohra tal-qrati taghna jidher illi l-elementi rikjesti sabiex jisussisti ir-reat tal-frodi baqghu invarjati fi-zmien.

Illi f'sentenza moghtija mill-Corte di Cassazione Penale gie deciz illi element ewelieni fir-reat tal-frodi huwa ***"l'elemento del'danno patrimoniale"*** Biex imbaghad jissusti dana it-tip ta' reat huwa necessarju illi jezistu "***I tre momenti di cui si compone il reato e' cioe' la produzione dell'artificio, nella successive induzione in errore e nella conseguenziale produzione dell'ingiusto profitto per l'agente." (Cassazione penale sez.II 3 ottobre 2006 n.34179)***

Illi ghar-rigward ta' dana l-element soggettiv tar-reat tat-truffa, kif gie ritenut mill-awtur Francesco Antolisei, ikkwotat f'sentenza ohra moghtija mill-Qorti ta'l-Appelli Kriminali (Il-Pulizija vs Patrick Spiteri deciza 22/10/2004) : ***"L'agente … deve volere non solo la sua azione, ma anche l'inganno della vittima, come conseguenza dell'azione stess, la disposizione patrimoniale, come conseguenza dell'inganno e, infine, la realizzazione di quell profitto che costituisce l'ultima fase del***

processo esecutivo del delitto. Naturalmente occorre che la volonta sia accompagnata dalla consapevolezza del carattere frodatorio del mezzo usato, dell'ingiustizzia del profitto avuto in mira e del danno che ne deriva all'ingannato."

Illi maghmula dina l-esposizzjoni legali, l-Qorti mal-ewwel tistqarr illi l-iktar element essenzjali li isawwar ir-reat tal-frodi huwa nieqes meta wiehed jezamina il-fattispecje tal-kaz. Illi certament l-imputat ma uza l-ebda raggieri frawdolenti, l-ebda messa in xena ma giet adoperata minnu. Anzi kienet l-inattivita' tieghu li wasslet lid-Dipartiment sabiex jibqa' ihallas il-pensjoni ta' Cauchi. L-imputat ghalkemm kien avza lid-Dipartiment bil-mewt ta' Cauchi, madanakollu baqa' inattiv meta induna illi l-pensjoni kienet ghadha qed tigi iddepozitata fil-kont bankarju tieghu u ta' Cauchi u ma ghamel xejn sabiex jerga jigbed l-attenzjoni tad-Dipartiment ghal dana il-fatt. L-inattivita tieghu baqghet ghaddejja ghal snin twal u cioe' ghal sitt snin shah sakemm fl-ahhar id-Dipartiment ghamel l-indagini tieghu u irrealizza illi Cauchi kienet mietet fl-2004. Kwindi l-imputat ma uza l-ebda mezz kontra il-ligi biex jinganna lid-Dipartiment, ma ghamilz uzu minn ismijiet foloz, raggieri jew xi messa in xena sabiex igieghel lid-Dipartiment jemmen illi Cauchi kienet ghada hajja. Li kieku ghamel hekk certament kien jirrizulta dana ir-reat, izda huwa ma ghamel xejn minn dan kollu. Jidher illi huwa haseb illi kellu ikun id-Dipartiment li kellu iwaqqaf il-hlas tal-pensjoni billi huwa kien infurmhom bil-mewt ta' Cauchi u ghalhekk ma kellu jaghmel xejn iktar.

Illi l-Qorti tista' tieqaf hawn billi fid-dawl ta' dak espsot ma hemmx dubbju illi ma jistax jirriaffigura dana ir-reat, madanakollu l-Qorti tistqarr illi l-Prosekuzzjoni naqqset mil-tipprova illi kien hemm id-dolo rikjest mil-ligi lil hinn minn kull dubbju dettat mir-raguni. Illi ghalkemm l-Prosekuzzjoni ressqet prova illi l-imputat kien ghamel xi trasferimenti minn dana il-kont ghal kont bankarju iehor intestat f'ismu madanakollu ma ressqitx il-prova illi l-imputat ghamel dana intenzjonalment u li di piu' uza dawna il-fondi ghal xi gwadjan tieghu personali. Fil-fatt x'sar minn dawn il-flejjes ma jirrizultax ghajr illi gew

iddepozitati fil-kont ta’l-imputat. L-imputat ighid illi huwa ghamel dana bi zball u li ma kellu l-ebda intenzjoni jiehu dawn il-flus. Fil-fatt mil-atti jirrizulta illi ghal snin shah dawn il-flus kienu jigu iddepozitati u l-imputat ma kienx jaghmel uzu minnhom, izda halliehom hemm jistenna sakemm jigi mitlub jirritornhom. Illi dana jimmilita favur it-tezi ta’l-imputat li sal-grad tal-probabbli jikkonvinci lil dina l-Qorti illi huwa tassew kellu dina l-intenzjoni. Kif diga inghad ma hemmx prova fl-atti li turi il-kontra u cioe’ illi l-imputat ghamel xi uzu iehor minn dawn il-flus sabiex jarrikixxi ruhu minnhom jew li jaghmel xi gwadjan minnhom. Ghaldaqstant dana ir-reat ma giex sodisfacentement ippruvat u kwindi l-imputat ser jigi illiberat mil-istess.

Illi l-artikolu 309 tal-Kapitolu 9, imbaghad jikkontempla ir-reat minuri tal-frodi innominat. Illi ghar-rigward ta’ dana ir-reat, ghalkemm l-element tar-“raggiri” jew l-“artifzji”, huwa nieqes u allura anke gidba semplici hija bizzejjed ghal kummissjoni ta’ dana ir-reat, izda dana irid bil-fors iwassal sabiex il-vittma u cioe’ is-suggett passiv ta’ dana ir-reat isofri xi telf patrimonjali. Illi kif gie deciz fis-sentenza Il-Pulizija vs Carmela German (Appelli Kriminali Inferjuri 30/12/2004): ***“Kwantu ghal kwistjoni jekk il-gidba semplici – a differenza ta’l-artifizji u raggiri – tistax tammonta ossia twassal ghar-reat ta’ frodi innominata, ir-risposta hija certament fl-affermattiv, basta li tali gidba tkun effettivament tammonta ghal qerq, cioe’ intiza jew preordinata sabiex il-persuna l-ohra (il-vittma) taghmel jew tonqos milli taghmel xi haga li ggibilha telf patrimonjali bil-konsegwenti arrikkiment ghal min jghid dik il-gidba u basta, s’intendi li tkun effettivament waslet ghal dana it-telf min-naha u arrikkiment min-naha l-ohra.”***

Illi l-Qorti tistqarr, kif diga gie issottolinjat iktar ‘il fuq, illi l-Prosekuzzjoni ma irnexxiliex tipprova id-*dolo* mehtieg sabiex tirnexxi l-azzjoni abbazi ta’ dina d-disposizzjoni tal-ligi. Illi ghalkemm f’dana ir-reat ma jenhtieg l-ebda apparat estern adoperat mil-imputat sabiex iqarraq, madanakollu irid permezz ta’ xi azzjoni pozittiva u diretta juri tali intenzjoni. Illi li kieku l-imputat gideb mad-Dipartiment u

qalilhom li Cauchi kienet ghadha hajja meta fil-fatt kienet mejta, jew li heba dana l-fatt minnhom, allura ir-reat kien jirrizulta kommess, izda l-imputat ma ghamel xejn minn dana kollu. Anzi kien huwa stess illi informa lid-Dipartiment u d-Dipartiment naqas milli jaghmel il-verifiki tieghu ghal sitt snin shah. Ghaldaqstant billi ma hemmx prova lil hinn minn kull dubbju dettat mir-raguni dwar l-intenzjoni ta'l-imputat li iqarraq u jinganna bil-ghan illi huwa jarrikixxi ruhu mil-flus imhallsa mid-Dipartiment ghas-Sigurta Socjali, l-Qorti ma tistax hlief tilliebra lill-imputat minn dina l-akkuza ukoll.

Ikkunsidrat,

Illi fil-kaz in dizamina, l-imputat qed jigi ukoll akkuzat bir-reat ta'l-approprazzjoni indebita, kif ukoll bir-reat hekk imsejjah *peculato* jew *embezzlement* u dana kif rifless fin-nota ta' rinviju ghal gudizzju ta'l-Avukat Generali.

Illi fuq il-fattispecje ta' dana il-kaz , kif diga inghad, ma jidhirx li hemm wisq kontestazzjoni billi l-imputat stess jammetti illi huwa kien baqa' jircevi l-pensjoni tad-defunta Violet Cauchi u cioe' dina l-pensjoni baqghet tigi iddepozitata f'kont bankarju kongunt li kellu f'ismu u f'isem Cauchi. Dak li l-Qorti trid tara allura huwa jekk dawn il-fatti jammontax ghal xi ksur tad-dritt penali o meno taht l-artikolu 293 tal-Kapitolu 9.

<u>Ir-Reat ta'l-Approprazzjoni Indebita</u>.

Illi l-approprjazzjoni indebita hija ikkontemplat fl-artikoli 293 u 294 tal-Kodici Kriminali. Illi ghalkemm l-artikolu 293 jispecifika illi sabiex tirnexxi dina l-azzjoni kriminali jenhtieg il-kwerela tal-parti offiza, madanakollu l-artikolu 294 jiddisponi illi l-azzjoni titmexxa *ex officio* mill-pulizija meta l-oggett jigi fdat jew ikkunsinnjat lil hati minhabba l-professjoni, industrija, kummerc, amministrazzjoni, kariga jew servizz tal-persuna akkuzata.

"Skond gurisprudenza kostanti u anke skond awturi, generalment huwa ritenut li l-estremi ta' dan r-reat ta' approprjazzjoni indebita huma dawn li gejjin:

1. Illi l-pussess tal-haga jkun gie trasferit lis-suggett attiv tar-reat voluntarjament mill-proprjetarju jew detentur, ikun min ikun. Jigi specifikat hawnhekk biex ma jkunx hemm ekwivocita, li l-konsenja da parti tal-proprjetarju jew detentur lil agent jew lis-suggett attiv tad-delitt, trid tkun maghmula *con l'animo di spostarsi del possesso*, ghax altrimenti jiffigura mhux r-reat tal-approprjazzjoni ndebita, imma s-serq.

2. Illi t-trasferiment tal-pussess ma jridx wkoll ikun jimporta t-trasferiment tad-dominju cioe tal-proprjeta' ghaliex f'dan il-kaz ma jiffugurax l-element tal-azzjoni ndebita.

3. Illi l-oggett irid ikun mobbli;

4. Illi l-konsenjatarju in vjolazzjoni tal-kuntratt jaghmel tieghu il-haga cioe japproprja ruhu minnha, jew jbiegha, jew jiddistruggiha *a proprio commodo o vantaggio;*

5. Irid ikun hemm wkoll l-intenzjoni tas-suggett attiv tar-reat li japproprja ruhu mill-oggett li jkun jaf li huwa ta' haddiehor" (Il-Pulizija vs Marbeck Cremona - Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) – 15/02/2007)"

Illi f'sentenza moghtija mill-Qorti ta'l-Appelli Kriminali fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Enrico Petroni u Edwin Petroni** deciza fid-9 ta' Gunju 1998, il-Qorti ghaddiet sabiex elenkat l-element essenzjali li isawwru dana ir-reat.

"Dana ir-reat isehh meta wiehed (1) jircevi flus jew xi haga ohra minghand xi hadd; (2) bl-obbligu li jrodd dawk il-flus jew dik ix-xi haga lura jew li jaghmel uzu minnhom b'mod specifiku;(sottolinjar tal-Qorti) (3) u minflok ma jaghmel hekk idawwar dawk il-flus jew dak l-oggett bi profitt ghalih jew ghal haddiehor."

Illi ghalhekk l-awtur ta' dana ir-reat irid ikollu l-intenzjoni specifika illi l-oggett li jigi fdat lilu u li ikun qed jippossjedi ghal ghan specifiku, jigi imdawwar minnu daqslikieku

huwa l-proprjetarju u jaghmel uzu minnu jew jiddisponi minnu bi profitt ghalih jew ghal haddiehor.

Illi kif jispjega l-awtur Francesco Antolisei:

"*La vera essenza del reato [di appropriazione indebita] consiste nell'abuso del possessore, il quale dispone della cosa come se ne fosse proprietario (uti dominus). Egli assume, si arroga poteri che spettano al proprietario e, esercitandoli, ne danneggia il patrimonio*" (Manuale di Diritto Penale, Giuffre` (Milano), 1986, Parte Speciale, Vol. 1, p. 276)[5]

Illi f'sentenza ohra deciza mill-Qorti ta'l-Appelli Kriminali fl-ismijiet **Il-Pulizija vs John Gauci** deciza fl-14 ta' Frar 1997, l-Qorti tispjega b'mod semplici l-elementi ta' dana ir-reat:

"Minn ezami ta' l-artikolu 293 tal-Kodici Kriminali jidher car li wiehed mill-elementi essenzjali ta' l-approprjazzjoni indebita huwa kostitwit mill-frazi: "... taht titolu illi jgib mieghu l-obbligu ... li jsir uzu minnha specifikat ...". Specifikat minn min? Ovvjament minn min ikun ikkonsenja l-haga lill-agent u minn hadd izjed. Hija l-persuna li tikkonsenja l-haga u hadd hliefha li jkollha jedd timponi l-obbligu ossia tispecifika lill-agent dwar kif ikollu jaghmel uzu mill-oggett ikkonsenjat lilu minnha. Jekk il-konsenjatur jaghti flus lill-agent biex dan bihom jixtrilu dar, l-agent jikkommetti r-reat ta' approprjazzjoni indebita jekk minflok jaghtihom karita'. Jekk il-konsenjatur jaghti flus lill-agent biex dan jixtrihom armi bi skop ta' serq, l-agent ikun approprja ruhu mill-flus indebitament jekk jaghtihom karita', apparti l-kwistjoni tal-moralita'. Jekk jixtrihom armi, allura l-agent ikun ghamel uzu mill-flus kif specifikat. F'kull kaz, fl-indagini dwar il-htija jew le ta' approprjazzjoni indebita, ghandha ssir prova ta' l-uzu tal-haga specifikata mill-konsenjatur u prova ta' jekk l-agent ma ikunx ghamel mill-haga dak l-uzu jew uzu divers."

[5] Il-Pulizija vs Francis Camilleri deciza fil-25 ta' Gunju 2001 – Appelli Kriminali Inferjuri

Illi finalment dwar id-dolo mehtieg ghal kumissjoni ta’ dana ir-reat il-Qorti taghmel pjena referenza ghas-sentenza **Il-Pulizija v Dr. Seigfried Borg Cole** deciza mill-Qorti ta’l-Appell Kriminali fit-23 ta’ Dicembru 2003 fejn il-Qorti hemmhekk ghamlet referenza ghal dak li qal il-gurista Luigi Maino fuq il-kuncett tad-dolo necessarju ghal ezistenza ta’ dan r-reat. (***Commento al Codice Italiano UTET (1922)*** Vol IV para 1951 pagna 105 – 106):

“Finalmente, a costruire il delitto di appropriazione indebita e’ necessario il-dolo. Trattandosi di delitto contro la proprieta’, a scopo d’indebito profitto per se’ o per un terzo, <u>il dolo sara’ costituito dalla volontarieta’</u>, <u>della conversione con scienza della sua illegittimita’e dal fine di lucro</u>; onde colui che si appropria o rifiuta di consegnare, nella ragionevole opinione d’un diritto proprio da far valere, non commette reato per difetto di elemento intenzionale. Per la stessa ragione, e per difetto inoltre di elemento obiettivo, non incorrera in reato chi ne disporre della cosa altrui abbia avuto il consenso del proprietario o ragionevole opinione del consenso medesimo … il dolo speciale nel reato di appropriazione indebita e’ [come nel furto e nella truffa<u>] l’animo di lucro</u>, che deve distinguere appunto il fatto delittuoso, il fatto penale, dal semplice fatto illegittimo, dalla violazione del contratto, dell’inadempimento della obbligazione: osservazione questa non inopportuna di fronte alle esagerazioni della giurisprudenza ed ai deviamenti della pratica giudiziale che diedero spesse volte l’esempio di contestazioni di indole civile trasportate affatto impropriamente in sede penale. Rettamente pertanto fu giudicato non commettere appropriazione indebita [e neppure il delitto di ragion fattasi, per mancanza di violenza] il creditore che trattiene un oggetto di spettanza del suo debitore a garanzia del credito; l’operaio che avendo ricevuto materia prima da lavorare, si rifiuta, perche’ non pagato dal committente, di proseguire nel lavoro e di rendere la materia ricevuta; l’incaricato di esigere l’importo di titoli, che non avendo potuto compiere tale esazione,

trattiene i titoli a garanzia del dovutogli per le pratiche inútilmente fatte allo scopo di esigere. <u>In generale la giurisprudenza e' costante nel richiedere come elemento costitutivo imprescindibile il dolo</u>."

Illi mill-esposizzjoni legali ta'l-elementi mehtiega dwar ir-reat tal-misappropriazzjoni jidher illi dana ir-reat huwa ibbazat fuq l-abbuz tal-fiducja li tkun giet fdata lill-agent. Dana l-abbuz jissarraf fil-fatt illi l-agent idawwar oggett li ikun gie fdat lilu ghal ghan specifikat f'uzu differenti minn dak patwit tal-oggett ikkonsenjat, liema uzu divers madanakollu irid ikun sar b'mod intenzjonali mill-agent bl-ghan li jaghmel profit minnu ghalih innifsu. Dana l-agir minn naha tieghu ma iridx jammonta ghal semplicement uzu tal-oggett, izda l-agent irid iqies illi dak l-oggett sar proprjeta' tieghu u ghalhekk jaghmel uzu minnu bhala sid tieghu u dana bi profitt ghalih.

Illi minn ezami tal-fattispecje tal-kaz in dizamina certament ma jistax jirrizulta dana ir-reat. Dana il-ghaliex id-Dipartiment tas-Sigurta Socjali kien qed johrog il-pensjoni in kwistjoni f'isem Violet Cauchi u mhux f'isem l-imputat. Id-Dipartiment, li ma kienx konsapevoli tal-fatt illi Cauchi kienet mietet, baqa' ighaddielha il-pensjoni tar-romol li kienet intitolata tircevi. Dina l-pensjoni kienet tigi depozitata f'kont bankarju li kien gie indikat lid-Dipartiment minn Cauchi stess meta kienet ghada hajja. Kwindi hawnhekk l-ewwel element rikjest sabiex jissussisti dana ir-reat huwa nieqes billi l-flus ma gewx ikkonsenjati jew fdati lill-imputat sabiex jaghmel xi uzu specifiku minnhom. Ma kienx hemm xi ftehim jew kuntratt bejn l-imputat u id-Dipartiment dwar il-konsenja ta' dawn il-flus ghaliex kif inghad id-Dipartiment kien jaghti il-beneficcju socjali lil Violet Cauchi u mhux lill-imputat. Dana jirrizulta mid-diversi remittance slips esebieti mill-imputat u li kollha huma intestati f'isem Violet Cauchi. Ghaldaqstant lanqas dana ir-reat ma jirrizulta ippruvat u l-imputat ser jigi illiberat minn dina l-akkuza ukoll.

Illi finalment l-imputat qed jigi akkuzat ukoll bir-reat ikkontemplat fl-artikolu 117(1)(iii) tal-Kapitolu 318 tal-Ligijiet ta' Malta li jiddisponi illi:

(1) ***Kull min, bl-iskop li jakkwista xi ħlas taħt dan l-Att, kemm għalih innifsu jew għal xi hadd ieħor, jew għal xi skop ieħor li għandu x'jaqsam ma' dan l-Att –***
(iii) bi frodi jonqos milli jirrapporta lid-Direttur, qabel ma jirċievi xi ħlas, xi bidla fiċ-ċirkostanzi li għandha jew jista' jkollha konsegwenza materjali fuq l-ammont, jew fuq il-mod kif jingħata dak il-pagament.
… ikun hati ta' reat.

Illi l-elementi mehtiega sabiex jissussisti dana ir-reat johorgu minn qari tad-disposizzjoni innifisha tal-ligi. Fl-ewwel lok, trid tirrizulta l-intenzjoni, tal-frodatur li jakkwista xi hlas ghalih innifsu jew ghal haddiehor, fit-tieni lok in-nuqqas ta' rapport lid-Direttur irid isir bi frodi u ghalhekk hawnhekk ukoll irid jirrizulta id-dolo, l-ingann, il-qerq. Finalment il-fatt tan-nuqqas ta' rapport dwar xi bdil fic-cirkostanzi irid ikollha konsegwenza fuq l-ammont li irid jithallas jew il-mod kif isir il-hlas. Illi fil-kaz in diazmina l-ebda wiehed minn dawn l-elementi ma jirrizulta ippruvat minghajr dubbju dettat mir-raguni. Ma hemmx prova illi l-imputat ried jakkwista xi hlas ghalih innifsu jew ghal bintu. Ighid illi din qatt ma kienet l-intenzjoni tieghu. Kif diga gie sottolinjat iktar 'il fuq, id-dolo fl-intenzjoni ta'l-imputat ma giex ippruvat. Ma hemmx prova dwar l-intenzjoni frawdolenti ta'l-imputat li tista' tissodisfa il-vot tal-ligi fil-kamp penali. Finalment hemm dubbju ukoll dwar kemm l-imputat naqas milli jaghmel rapport lid-Dipartiment ghaliex huwa isostni illi kien ghamel dana r-rapport mhux biss lid-Dipartiment meta ghaddielhom ic-certifikat tal-mewt ta' Cauchi ftit xhur wara, izda ighid ukoll illi meta irceva is-solita notifika dwar xi informazzjoni li kienet tigi mghoddija regolarment sabiex Cauchi tibqa intitolata tircevi dina l-pensjoni, huwa ighid illi kien informa lill-awtoritajiet ikkoncernati illi Cauchi kienet giet nieqsa u fil-fatt ighid illi wara dan qatt ma rega' irceva notifikazzjoni bhal din.[6] Fl-ahhar tax-xhieda tieghu l-imputat jerga isostni:

"***Lanqas qatt, lanqas qatt m'ghamilt uzu minnhom. Qatt ma kienet fil-fatt biex nikkonkludi, qatt ma kienet***

[6] Ara xhieda ta'l-imputat a fols.90 u 91.

***l-intenzjoni tieghi li nuza dawn il-fondi, qatt ma kelli intenzjonijiet hziena li nabbuza minn xi fondi li mhumiex tieghi u fil-fatt kieku ridt nabbuza ma kontx niehu zewg withdrawals, kien hemm ammonti x'niehu, kont niehu l-ammont kollu jew izjed milli hadt. Hallejt il-flus kollha hemmhekk biex ovvjament kif xi hadd jitlobhomli intihomlu*.”** Jidher illi dina kienet l-intenzjoni ta'l-imputat u ghalkemm huwa naqas meta halla daqstant zmien ighaddi minghajr ma rega avza lid-Dipartiment, madanakollu dana in-nuqqas ma jammontax ghar-reat kriminali li dwaru l-imputat jinsab akkuzat. Fil-fatt l-imputat hallas l-ammont kollu dovut f'salt hekk kif baghtu ghalih il-pulizija u qabel ma giet intavolata dina l-kawza kontra tieghu.

Ghaldaqstant ghal motivi hawn fuq indikati, l-Qorti qed tillibera lill-imputat mill-akkuzi migjuba fil-konfront tieghu.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------